

Maatschappelijke uitdagingen voor brede scholen

Inspiratiedag Brede School - 29 april 2014 - BRONKS

Programma armoedebestrijding | cijfers

Armoede in Kortrijk

In Kortrijk leven in 2011 **11.227 inwoners** in of op de rand van armoede.

1.497 inwoners moeten beroep doen op **voedselhulp**, waaronder steeds meer gezinnen met kinderen.

Er is een duidelijke stijging waar te nemen van het **aantal werkende armen** in Kortrijk.

1/3 van de mensen die een leefloon ontvangen is jonger dan 25 jaar.

Bijna **1 op de 5 kinderen wordt geboren in een kansarm gezin**. Dit is meer dan een verdubbeling sedert 2009 (van 7,5% naar 18,0 % in 2012).

Programma armoedebestrijding | wat

Waarom een programma armoedebestrijding

- Armoede
 - netwerk van sociale uitsluitingen
 - over meerdere gebieden.
- Armoede bestrijden
 - integrale aanpak
 - diverse levensdomeinen.
 - Opdracht voor welzijn, maar ook voor wonen, onderwijs, jeugd,... .
 - Stad, OCMW en diverse externe (ook niet sociale) partners

Programma armoedebestrijding | kader

EU 2020 strategie : 3 domeinen

- Inkomensgarantie/sociale bescherming
- Activeringsbeleid
- Toegang tot kwaliteitsvolle dienstverlening

Ieders stem telt: 12 prioriteiten

- Kortrijkse prioriteitennota van Samenlevingsopbouw Zuid West Vlaanderen
- Opgemaakt in aanloop van gemeenteraadsverkiezingen
- Opgemaakt in samenwerking met diverse lokale actoren
- In januari overhandigd aan en ondertekend door nieuwe gemeenteraad en CBS

Federaal armoedeplan (De Block), **Vlaams** armoedeplan en Vlaams **actieplan kinderarmoede** (Lieten).

Programma armoedebestrijding | ambitie

armoede structureel aanpakken en armoederisico verminderen

Mensen sterker maken:

- Bij elke actie focus op mensen versterken
- Zelfredzaamheid verhogen
- Uit armoede geraken en afhankelijkheid van dienst- en hulpverlening afbouwen

Verschil maken voor mensen in armoede en **onderbescherming tegen gaan** (proactieve aanpak) voor mensen met verhoogd armoederisico

Aanpak

- Nieuwe acties, nodig om in te spelen op nieuwe noden.
- Continuëren van bestaande acties omdat ze efficiënt zijn.
- Afstemming en bijsturen lopende acties om specifiek antwoord te bieden op actuele/nieuwe noden en tendensen.

Programma armoedebestrijding | draagvlak

opmaak programma

Koppeling **Kortrijk Spreekt en PNK**:

- Iedereen spreekt: extra initiatieven om stem van meest kwetsbare mensen te horen (via buurtwerk, dienstencentra,...)
- Armoede als 3de prioriteit

Afstemming inhoud met **interne en externe (ook niet sociale) partners**, circa 100

- mei – september 2013

Implementatie armoedeprogramma in **SMJP OCMW en Stad Kortrijk**

- september – december 2013

Afstemming **andere programma's**

- november – december 2013

Programma armoedebestrijding | draagvlak

Verdere aanpak

Afstemming engagementen van diverse interne en externe (ook niet sociale) partners voor verdere uitrol programma armoede + bovenlokale (Europese) programma's.

- September 2013 – maart 2014

Opmaak actieplan/strategiekaart (indicatoren, timing, trekkers, partners, budget...)

- januari – februari 2014

Realisatie programma armoede

- 2014 – 2019

Plan armoedebestrijding | afbakening

INKOMENS GARANTIE &
SOCIALE BESCHERMING

ETEN EN GEZOND ETEN
ZIJN EEN RECHT

KORTRIJK, EEN ACTIEVE
WELVAARTSSTAD

EEN DAK BOVEN
HET HOOFD

ZIEK MAAKT ARM,
ARM MAAKT ZIEK

TOEGANG TOT GOEDE
DIENSTEN & MAATWERK

STRUCTURELE AANPAK
KINDERARMOEDE

GELETTERDHEID, @LLEMAAL
DIGITAAL, KLARE TAAL

CULTUUR, SPORT EN VRIJE TIJD

HOOFDSTUK TIEN:
UW HOOFDSTUK

Programma armoedebestrijding | brede school

Structurele aanpak kinderarmoede

“Kinderarmoede als dusdanig bestaat niet. Een kind groeit op binnen een gezin en omgeving die sterk bepalend kunnen zijn of een kind in armoede leeft of terecht komt. Armoede bestrijden bij kinderen vraagt dan ook een integrale aanpak, waar zowel ingezet wordt op het gezin, de school, de woonomgeving, de vrije tijd,...”

5 grote blokken

- Gezinsondersteuning voor kwetsbare gezinnen
- Meer, betaalbare en toegankelijke kinderopvang
- Samenwerking met onderwijs om ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan
- Stedelijk flankerend onderwijsbeleid dat over de schotten van onderwijs heen kijkt
- Stedelijk beleid voor kwetsbare kinderen en jongeren

Programma armoedebestrijding | brede school

Aanleiding om in te zetten op brede school

- Signalen vanuit de scholen
 - Worden steeds vaker met armoede geconfronteerd (meer kinderen en meer zichtbaar)
 - Hebben zelf niet altijd de mogelijkheden om armoede aan te pakken
 - Stellen vast dat voornamelijk kinderen uit kwetsbare gezinnen vroegtijdig afhaken
- Vaststellingen/opportunities vanuit OCMW
 - Zo goed als alle kinderen (dus ook de meest kwetsbare) gaan naar school
 - De school geniet vaak als enige/eerste instantie het vertrouwen bij kwetsbare gezinnen
 - Scholen zijn te weinig op de hoogte van de sociale kaart/OCMW dienstverlening
 - Het is noodzakelijk om armoede zo vroeg mogelijk te detecteren en aan te pakken. Eerste levensjaren van het kind zijn hierbij cruciaal.

Programma armoedebestrijding | brede school

Focus vanuit perspectief armoedebestrijding

- Gelijke onderwijskansen
 - Ieder kind met gelijke kansen aan de schoolcarrière laten starten
 - Doorheen de schoolloopbaan gelijke kansen blijven garanderen
 - School als knooppunt tussen gezin/kind, buurt en hulpverlening

- Ongekwalficeerde uitstroom tegen gaan
 - Vroegtijdig school verlaten verhoogt de kans om in armoede terecht te komen
 - Ongekwalficeerde uitstroom komt frequenter voor bij kwetsbare groepen
 - Een secundair diploma, bij uitbreiding een diploma hoger onderwijs verhoogt de kans op werk.

- Netwerken in en rond de school versterken in functie van wijkontwikkeling
 - Ontwikkelen van een actief partnerschap tussen verschillende actoren in een buurt
 - Een school kan voor meer dynamiek zorgen in een buurt

Programma armoedebestrijding | brede school

Gelijke onderwijskansen

- *Ieder kind met gelijke kansen aan de schoolcarrière laten starten*
- *Doorheen de schoolloopbaan gelijke kansen blijven garanderen*
- *School als knooppunt tussen gezin/kind, buurt en hulpverlening*

voorbeeldacties:

- Enveloppefinanciering voor scholen op basis van aantal SES leerlingen
 Psychosociale ondersteuning, schoolmaaltijden,...
- Outreachende aanpak
 Intake sociaal huis in vertrouwde schoolomgeving
- Vorming sociale kaart
 gratis vorming aangeboden aan schoolteam om hen wegwijs te maken in sociale kaart
- Vrije tijd
 Financiële tussenkomsten voor vrije tijdsactiviteiten, al dan niet verbonden aan de school

Programma armoedebestrijding | brede school

Ongekwalficeerde uitstroom tegen gaan

- *Vroegtijdig school verlaten verhoogt de kans om in armoede terecht te komen*
- *Ongekwalficeerde uitstroom komt frequenter voor bij kwetsbare groepen*
- *Een secundair diploma, bij uitbreiding een diploma hoger onderwijs verhoogt de kans op werk. Werk is niet de oplossing om uit armoede te geraken, maar verkleint wel het armoederisico significant.*

voorbeeldacties:

- Preventieve trajecten opzetten in samenwerking met de scholen
 - jongeren met verhoogd armoederisico laten kennis maken met diverse diensten waar ze later gebruik van kunnen maken
- Begeleiding door vrijwilligers voor mensen die extra hulp nodig hebben tijdens een opleiding
- Meer en betere taalondersteuning, niet enkel in basis
- Budgetbeurs

Programma armoedebestrijding | brede school

Netwerken in en rond de school versterken in functie van wijkontwikkeling

- *Welke rol kan de school spelen in de Kortrijkse aandachtsbuurten*
- *Ontwikkelen van een actief partnerschap tussen verschillende actoren in een buurt*
- *Een school kan voor meer dynamiek zorgen in een buurt*

voorbeeldacties:

- Brugfiguren
 - brugfiguren die de verbinding maken tussen de school, de leerling, het gezin en de verschillende diensten die kunnen bijdragen aan betere onderwijskansen en leefomstandigheden voor het kind en het gezin
- Wijkteams
 - Samenwerking/partnerschap tussen buurtwerk – straathoekwerk en LDC (OCMW) waar ook de scholen mee in worden opgenomen.
- School als partner voor samenlevingsopbouw
 - School met veel leerlingen in de buurt kan een erg belangrijke rol spelen om het maatschappelijk welzijn in de buurt te verhogen. Ook een school met veel leerlingen van buiten de buurt kan een wezenlijke impact hebben op de buurt waarin ze staat.

Programma armoedebestrijding | brede school

aandachtspunten

- School is een belangrijke partner om sociale ongelijkheid tegen te gaan, maar niet het wondermiddel
- Spanning tussen kerntaak onderwijs en steeds meer maatschappelijke opdrachten
- Neem de tijd om elkaar en elkanders visie en aanpak te leren kennen. Onderwijs is niet altijd even goed thuis en in de welzijns wereld, en vice versa.
- Respect voor elkaars aanpak, tempo en visie. Een goede samenwerking lukt pas mits voldoende wederzijds vertrouwen

Programma armoedebestrijding

Maarten François
 Programmaregisseur armoedebestrijding
 Directie Welzijn | beleidsteam
 OCMW Kortrijk | Stad Kortrijk
 Budastraat 27 | 8500 Kortrijk
 +32 473 86 26 95
maarten.francois@ocmwkortrijk.be | www.ocmwkortrijk.be

